

Silvie Vančurová, Sjezdy stavů pod obojí v Nymburce v 15. století

ÚČD FF UK, Praha 2010

Celkem 74 stran

Neklidná léta po ukončení husitských válek a po smrti Zikmunda Lucemburského jsou jen zdánlivě častým předmětem badatelského zájmu. K procesu formování stavovské společnosti polarizované nábožensko-politicky je stále co zpřesňovat a vysvětlovat. Silvie Vančurová se zaměřila na kališnickou stranu a na tři její sjezdy konané v Nymburce v letech 1439, 1440, 1444. V zásadě sledovala tři cíle práce – předpoklady Nymburka ke konání sjezdů, rozdíly mezi sjezdy a personální složení šlechtických účastníků sjezdu landfrýdu boleslavského kraje 1440. Svou bezesporu zajímavou práci založila především na interpretaci dílčích poznatků publikovaných v historické literatuře.

Za přehled použitých pramenů a literatury (již by bylo v budoucnu možno doplnit mimo jiné o úvahy o formování stavů a o úloze landfrýdů v zahraniční literatuře) autorka zařadila instruktivní vysvětlení užívaných pojmů. Následuje nezbytná kapitola shrnující politické dění v Čechách ve sledovaném období. Jen okrajově by mě zajímalo, z čeho V. V. Tomek soudil, že o smrti Albrechta Rakouského věděl Nymburk dříve než Praha (s. 20)? V další části práce autorka podrobněji rozepsala předpoklady (události do 1436), které patrně vedly k volbě Nymburka za místo sjezdů kališnické strany (nicméně z textu nevyplývá, proč to nemohlo být jiné město)

Jádro práce tvoří kapitoly 6 a 7. První z nich pouze shrnuje informace o konání a charakteru nymburských sjezdů 1439, 1440 a 1444. Sjezd v r. 1440 autorka již nepokládá za „ryze politický“ (není jasno, co tím přesně myslí – celozemský?), ale za „sjezd reprezentace Boleslavského kraje“. Domnívám se, že přesnější by bylo mluvit o sjezdu landfrýdu boleslavského kraje, čímž by bylo i jasné, že ne všichni v kraji žijící se musí k landfrýdu připojit. Mezi termíny landfrýd a krajské zřízení nelze jednoduše položit rovnítko, tak jak autorka činí na s. 33 („*V Listu mírném se sice nejednalo o vniku landfrýdů, neboli krajských zřízeních v zemi, ...“). V textu se objevují některé stylistické nepřesnosti, či nejasnosti – co autorka míní sdělením, že „došlo k zapsání společného zápisu pro čtyři spojené východočeské landfrýdy“ (s. 33). Souhrn v závěru této kapitoly je ale celkem výstižný. Jen mi chyběl hlubší rozbor závěrů sjezdů, nebo alespoň specifického sjezdu 1440, respektive interpretace jeho usnesení.*

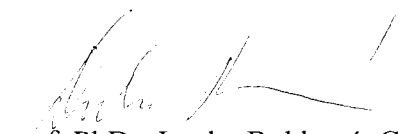
Následující 7. kapitola je věnována účastníkům sjezdu boleslavského landfrýdu roku 1440. Jde v podstatě o různě rozsáhlé životopisné medailonky jednotlivých šlechticů, které jsou samy o sobě bezpochyby velmi důležité a nadále využitelné, jen v plynulém textu působí poněkud nesourodě. Na jednotlivých biografech je také až příliš patrný zdroj, z něhož autorka čerpala. Stručné, ale výstižné, vyhodnocení shromážděných informací o účastnících nymburského sjezdu najdeme na s. 59-60, kde je naznačen i rozsah a poloha jejich majetků a zmíněny i některé příbuzenské vazby. V této pasáži se mohla autorka sice více rozepsat a položit si otázky typu charakteristika regionu, nápadná absence zástupců měst, apod., ale k tomu snad ještě bude mít příležitost. Základ pro další rozpracování tématu si předkládanou prací již připravila. Jen k některým drobným stylistickým neobratnostem: např. na s. 45 „*Pan Jiří z Dubé byl připomínán i jako jeden z vojvůdců při dobývání Prahy Jiřím a v roce 1350 opovědí Sasům*“. U Petra Čoucha z Návarova (ne Navarova), je možné zjistit, o jaký plat v Žitavě šlo? (s. 51). Na s. 58 nerozumím sdělení k Mikuláši z Voděrad, že ho lze těžko spojovat s nějakým probíraným uskupením, protože pocházel z východních Čech, ale tam měli statky i jiní – jako např. páni z Dubé.

Poslední kapitolu autorka věnoval pátrání po budově, která by mohla sjezd hostit. Vyslovuje hypotézu o existenci městského hradu, což je v podstatě samostatné téma, dost složité a z hlediska casteologie poněkud ožehavé. Shromáždění se však klidně mohlo odehrát v kostele, který zřejmě mohl pojmut více lidí, než největší sál hypoteticky ještě existujícího a obyvatelného hradu.

V práci jsou pouze drobné gramatické chyby – nejednotnost v psaní velkých písmen, členové nějakých Východočeští orebité, Táborité (s. 28), širocti (s. 29). Malé přehlédnutí se vloudilo i do seznamu literatury: J. Kilián (*1976) není a ani nemůže být autorem severočeského svazku encyklopedie českých hradů a zámků (1984).

Celkově pokládám bakalářskou práci Silvy Vančurové za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Praha 26. 8. 2010

prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
Ústav českých dějin FF UK
oponentka